

DOMOVINA

Oglasni:

za 1 mm x 50 inseratnega stolpca mali 30 vinarjev, vsakdan 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sedna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Pred meščansko vojno v Italiji.

Curich, 8. sept. „Neue Züricher Zeitung“ javlja iz Milana: V Turinu se vrši provizorna mobilizacija. Letala se dvigajo iz neznanih vzrokov. Vladi ne preostaja nič drugega, kakor da izvrši vse priprave zaradi možnosti meščanske vojne. Na križiščih cest stoje topovi. Cete v vojašnicah so pripravljene na odhod.

Krvavi dogodki v Trstu.

Trst, 9. sept. (Izv.) Od včeraj popoldne, odnosno danes ponoči se nahaja Trst zopet v generalni stavki in položaj se je opasno poslabšal. Kakor znano, so bili v torek socialistični delegati po konferenci s komendatorom Mosconijem proglasili konec generalne stavke; Trst je včeraj dopoldne že zopet dobival normalno lice. Popoldne se je vršil pogreb pri zadnjih spopadih ubitega delavca. Pogreba so se udeležile delavske organizacije v velikem številu. Na poti proti pokopališču so naenkrat navalile na pogrebni sprevod tolpe oboroženih fašistov, ki so metale v korakajočo množico in na rakev veliko kamenje in petarde. Nastala je nepopisna panika. Rakev je padla na tla, razjarjena množica je navalila proti fašistom in ulice so bile prizor divjih spopadov. V tem momentu so prihiteli močni oddelki vojaštva in karabinerjev. Naglo zapored je bilo slišati tri salve in v divjem kriku je planila množica na vse strani. Na ulici so obležali trije mrtvi in 23 ranjenih, sami delavci, udeleženci sprevoda.

Kakor blisk se je raznesla vest po Trstu. Socialistični delegatje so se sestali in so ponovno proklamirali generalno stavko. Ob 5. uri se je

ustavil ves tramvajski promet. Povsod so delavci zapuščali delo, obstal je vodovod in ko je napočila noč, je bilo mesto zopet zavito v temo. Še tekom noči je stavka postala popolna. Železnica je ustavila svoj obrat, mornarji in mašinsti so zapustili parnike in Trst je danes popolnoma mrtev.

Vojaška oblast je zasedla mesto z močnimi četami. Po vseh križiščih stojijo oddelki vojaštva s strojnimi puškami, po ulicah vozijo oklopni avtomobili. Razburjenje med delavstvom narašča. Zatrjuje se, da je bil včerajšnji incident skrbno pripravljen od strani fašistov, ki imajo tudi pri vojaškem poveljstvu odločilno besedo. Kot dokaz se navaja nepričakovano brza intervencija vojaštva in pa dejstvo, da so pri spopadih ubiti sami delavci, na strani fašistov pa ni žrtev. Prebivalstvo je silno nemirno, ker prihajajo tudi iz Italije alarmantna poročila, ki vedo povedati, da se nahaja Italija na predvečer meščanske vojne.

Comendatore Mosconi je takoj pričel pogajanja z delavci, ki dosedaj še niso imela uspeha.

Ljubljana, 9. sept. Železniški promet z zasedenim ozemljem je popolnoma ustavljen.

Klerikalci in proračun

Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Na današnji seji ministrskega sveta je minister Kukovec vprašal ministrskega predsednika Vesniča ali je res, da mu je Jugoslovanski klub izročil protest proti proračunu in kako stališče je proti temu zavzel. Vesnič je odgovoril, da so mu klerikalci res izročili tak protest, da pa jih je opozoril, da je proračun podpisal njihov predsednik Korošec in da je Jugoslovanski klub vezan na besedo svojega voditelja. Klerikalci so nato izrecno pristali, da je Vesničeva interpretacija pravilna in so zapustili ministrskega predsednika uverjenega, da bodo gladko akceptirali proračun.

Novo predsedništvo Narodnega Predstavništva.

Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Na današnji seji Narodnega predstavništva so se vršile volitve predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen radikalec dr. Stanojlo Vukčević ki je dobil 150 od 170 glasov, za podpredsednika pa poslanec Adolf Ribnikar s 134 glasovi. Kakor se čuje, slovenski klerikalci niso zanj gla-

sovali. Za zborničnega tajnika je bil izvoljen s 129 glasovi don Šegvič. Za namestnike v državnem odboru so bili izvoljeni dr. Pečić, dr. Polić in dr. Fon. Prihodnja seja Narodnega predstavništva bo jutri ob 4 uri pop. Na dnevnem redu je mirovna pogodba z Madžarsko.

Regent se ženi.

Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Regent se je sestal v Parizu s princem Arzenom, princem Pavlom in princesinjo Jeleno. Princ Gjorgje, ki se zdravi v Švici, rodbinskemu sestanku ni prisostoval. Potrjuje se vest, da se namerava prestolonaslednik poročiti. Ena verzija pravi, da bi imela postati jugoslovanska vladarica neka angleška princesinja, po drugi verziji pa najstarejša hčerka italijanskega kralja, princesa Jolanda. (Glej naše domače vesti. Ur.)

Razna brzojavna poročila.

Rim, 9. sept. (Izv.) Sedanji potres v Toscani je eden najhujših v zadnjih letih. Kraji Vivizzano, Soteria, Monti, Pieme di Fosciano in mnogo drugih manjših vasi je popolnoma porušenih. Dosedaj je nad 300 ljudi mrtvih, okoli 100 ranjenih. Materijalna škoda gre na milijone. Na ti-

soče družin je brez strehe. Kralj, prefekti prizadetih občin, kardinal Majji in nadškof iz Pize so odpotovali na lice mesta.

Rim, 7. septembra. Po včerajšnjem močnem potresu je razdejana Villa Collemantina. Več krajev je hudo poškodovanih. Mnogo oseb je mrtvih in ranjenih. Na kraj nesreče so se odpeljalo več pomožnih vlakov. Središče potresa je menda provincija Massa.

Pariz, 8. septembra. Kakor poroča „Matin“, je po potresu v Gornji Italiji Vivizzano, ki šteje 17.000 prebivalcev popolnoma porušeno. Ker so brzojavne zveze pretrgane, ni o usodi prebivalstva nobenih gotovih poročil.

Berlin, 9. sept. Kakor poročajo listi je včeraj prišlo v Mariensilu pri Wilhelmshavnu pri razkladanju granat do eksplozije v municijskih skladiščih delavnice Ruestinger, ki je zletela v zrak. Katastrofa je zahtevala mnogo človeških žrtev. Število dosedaj še ni znano, ker se do kraja nesreče zaradi nevarnosti eksplozije ne more priti. Ugotovljeno je 21 težko ranjenih. Pri gašenju je našlo smrt pet gasilcev.

Budimpešta, 9. septembra. Budimpeštansko sodišče je obsodilo na smrt na vislicah šest teroristov, ki so na povelje Szamuelyja zadušili v krvi neko protirevolucionarno gibanje. Vsi obsojenci so prosili za pomilostenje. Državni upravnik je pomilostil le dva, dočim so bili ostali danes obešeni.

Ptuj, 9. septembra. (Izvirno.) Danes se je tu ustrelil vodja magistratnega urada Meža.

Zagreb, 9. septembra. Včeraj je došel v Zagreb Stojan Protič in je konferiral z več politikami.

Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Dne 15. t. m. odide jugoslovanska delegacija na finančno konferenco v Bruselj, ki se bo vršila dne 24. septembra. Našo državo bosta zastopala ministra Kosta Stojanović in Janković in nekaj referentov.

Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Včeraj sta se vrnila iz Sarajeva v Beograd Ljuba Davidović in minister Krizman, iz Zagreba pa minister Pribičević.

Beograd, 9. septembra. (Izvirno.) Parlamentarni finančni odbor je danes dopoldne razpravljal o trošarinah. Seja je imela informativen značaj.

Maribor, 10. sept. Pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo zaradi otvoritve prometa na progi Maribor-Ljutomer so začasno prekinjena. Avstrija na podlagi mirovne pogodbe zahteva kot kompenzacijo otvoritev tranzita iz Gradca in Št. Pavla v Celovec. Pogajanja se od nemške strani komplicirajo. Upati pa je, da kljub temu pridejo do uspešnega zaključka.

Pariz, 8. septembra. Bivša avstrijska križarka „Princ Eugen“, ki pripade po mirovni pogodbi Franciji, je prispela v Toulon.

London, 9. septembra. Tajništvo Zveze narodov se s 1. novembrom preseli v Ženevo. V Ženevi je bil kupljen hotel „National“ za 5½ milijona frankov in bo tvoril pod imenom „palača narodov“ glavni sedež zveze narodov.

Odločilen dan na Koroškem.

Ljubljana, 9. septembra.

Odkar posluje v Celovcu plebiscitna komisija, dviga celovško nemštvo glavo: zares, nerazumljiva je ironija usode, če nemštvu nosi rešitev zbor angleških in francoskih oficirjev. Za Italijane se ne čudimo. Oni zažigajo ogenj krog širnih granic Jugoslavije, kjer se more vneti.

Po nekaterih manjših sunkih prišli so glavni zahtevki: odstranitev vojaštva iz cone A, odprava nadzorov na podlagi agrarne reforme, omejitev orožništva, Nemcem ugodna razlaga čl. 50 b) in c) mirovne pogodbe.

Danes, 10. t. m., je važen dan za jugoslovanski Korotan: plebiscitna komisija je 1. t. m. zaključila, da mora ta dan poslednja šajkača ven iz cone A. Naš koroški narod, enkrat že kruto iznenaden od avstrijske invazije, je zopet sam. Tačas pa se mu je duh okrepil, on je spoznal moč Jugoslavije, on se zanaša nanjo. Nam za plebiscit ni treba pritiska, ne bajonetov. Vendar ne verujemo Nemcem, da ostanejo mirni.

Pri Beljaku stoji italijanska brigada. Stoji na avstrijskih tleh, na tleh suverene države, ki je z Italijo že ratificirala mir. Čemu torej to vojaštvo?

Princ Livio Borghese, ki je v zastopstvu nemških interesov dostikrat ognjevitejši nego sam dunajski kabinet, je izjavil: *Jadransko vprašanje bode morda na Koroškem rešeno!*

Da, razumemo! Jadransko vprašanje se rešuje istočasno tudi pri Debru, na bolgarski granici in tudi v — Celovcu. Sodnik Borghese je v resnici stranka.

Italijanska brigada preži vzhodno Beljaka ob naši granici. Ona čaka trenutka, ko bo mogla prav nedolžno udreti v cono A. Od jutri nadalje ima to upanje.

Jugoslovanski delegat Jovanović se vrača iz Beograda z obširnimi pooblastili. 10. september je kritičen dan, ki pokaže, da naša država dela samostojno politiko. Naša vojska mora ostati v Korotanu, dokler mu preti zavratni protivnik!

Kdor se spomni, kolikokrat smo se v koroškem vprašanju diplomatski udali naročilom tujcev, koliko smo zaradi tega izgubili, ta se raduje, ako bo 10. september in naslednji dnevi začetek samostojne politike, začetek odpora proti papirnemu diktatu. Tako politiko bo razumel ves narod, ki bo solidarno stal za svojo vlado, pa naj pride, kar hoče.

Kmetijski tabor na Bledu.

Ob lepem vremenu se je v sredo vršil od samostojnih kmetov prirejani kmetijski tabor, na katerega so prihiteli kmetijski odposlanci in vse Slovenije ter voditelji kmetijskega gibanja iz Hrvaške in Srbije.

Lepo zborovališče v Zaki, kjer so bile napravljene tribune, šotori in paviljoni, so že v prvih popoldanskih urah napolnile množice kmetijskega ljudstva. Ob 3 uri je prispela slikovita kmetijska povorka, pozdravljena z živahnim klicanjem. Bilo je okrog 30 lepo okinčanih voz z različnimi skupinami: kmetijske svatbe na 8 vozovih, obdanih od jezdecov, ogljarji iz Gorji z ogljarno, terice in predice; planšarji, lovski voz s kožuh divjačine bližnjih revirjev, voz s krasnimi poljskimi pridelki, lesna in kolarška obrt, kovači, vinski brateji iz Sela. Pozornost je vzbudila pri konjih lepa oprava. Odlikoval se je med jezdec g. Pohar iz Brezij, ki je prijezdil s svojo hčerko na posebno lepih kobilih pingavške pasme.

Vse skupaj je nudilo lepo sliko iz gorenjskega življenja ter v splošnem slovenskega kmeta. Najlepše skupine so dobile častna darila.

Med tem, ko se je vršila ocena in priprava za dirko, so nastopali posamezni govorniki. Načelnik „Samostojne kmetijske stranke“ Kušar je pozdravil domačine in goste ter ob burnem pritrjevanju očital predsedniku SLS. Koroščen sovraštvo do kmetijskega stanu, ker je dr. Korošec, kot železniški minister, iz strankarske zagrizenosti odrekel kmetom polovično vožnjo. G. Mermolja je opozarjal na bližajoče se volitve v konstituanto in pozivljajl kmete, naj se ne strašijo politikujočih župnikov. Strah bi bila največja budalost in napaka vsakega kmeta, ko bo pri volitvah odločal prvič o usodi svoje nove države. Bili so časi, ko so kmetje slepo sledili drugim. Ko so ti voditelji spravili kmeta v nesrečo, so pa dejali: kazen je to za grehe! Toda vojska ni bila kazen za naše grehe, temveč za našo neumnost! SKS bo nastopala proti vsakemu diktatu, pa naj pride tudi iz Rima. V bran pa se postavi tudi diktatu proletarijata.

G. Pirc, bivši generalni ravnatelj Kmetijske družbe je naglašal potrebo naprednega kmetijstva.

G. Demšar je naglašal, da z jugoslovanskim kmetom stoji in pade jugoslovanska država.

G. Drogenik se je zavzel za splošno socialno zavarovanje. Le kar si bodo kmetje sami priborili, bodo imeli, kar gospoda napravi, sama pojé.

G. Kuralt slika razočaranje, ki so ga doživeli od časa podpisovanja majniške deklaracije pa do danes. Hoče močnejšo in boljšo Jugoslavijo.

Z živahnim odobravanjem je občinstvo sledilo govoru g. Avramovića, predsednika srbske seljačke stranke, ki prinaša bratom kmetom pozdrave iz Srbije. Pobija trditve zlobnih mal-kontentov, da je vsega zla kriv srbski seljak ali srbski del našega naroda sploh. Spominja se ustoličenja naših vojvod na Gosposvetskem polju in prisege, ki jo je moral položiti kmetu. Seljački pokret se smatra v Srbiji za kulturni pokret. Nočemo mest uničevati, ne mestne kulture, ampak kmeta hočemo dvigniti na kulturno višji nivo.

Oglasil se je tudi g. Juro Lubeč v imenu hercegovinsko-bosanske slovenske seljačke stranke.

G. Drogenik je končno naznanil občinstvu, da so se kmetijske stranke v vsi državi združile in da bodo strnjeno stopile v volilno borbo.

Po končanih govorih so bile sprejete te-le resolucije: Zahteva se prosta žganjekuha, podpiranje domače pro-

dukcije, male trgovine in obrti od strani države, popolnoma neovirana prodaja živine, neoviran izvoz sadja, hmelja in vinskih pridelkov, preklic zahteve, da se izvoz krije s tujo valuto, odpravo mitnic, odprava verižniških uradov, enako obdačenje vsega državnega ozemlja, postavitve davčnih odborov, v katerih bodo zastopani kmetje in obrtniki enako. Sprejet je bil protest proti vsaki omejitvi svobodne trgovine in protest proti volilnemu zakonu za volitve v konstituanto zaradi uvedbe kvalificiranih mandatov.

Zbor jugoslov. dobrovoljcev.

V sredo se je vršil v Ljubljani zbor slovenskih dobrovoljcev, ki so se bojevali na raznih frontah za svobodo in ujedinjenje naše domovine. Ta dobrovoljski zbor je bila ena najznačilnejših manifestacij za jugoslovansko misel in narodno edinstvo, ker so ravno oni dobrovoljci, ki so z največjimi žrtvami in s svojim življenjem oživitvorili to idejo, resno in odločno izjavili, da bodo šli v boj proti vsakomur, kdor bi poskušal od zunaj ali od znotraj nastopiti proti ideji edinstva ali proti naši državi, ki je zgrajena na ti misli!

Izmed slovenskih političnih strank se je prireditve udeležila samo JDS. in njen predstavnik dr. Zerjav je v svojem pozdravnem govoru poudarjal, da so slovenski dobrovoljci poklicani prvi, da varujejo narodno edinstvo, da popravijo napake, ki so ostale še v našem javnem življenju. Dr. Zerjav je izvajal sledeče:

„Jugoslavijo je stvoril idealizem. Nad njim, ki je na žrtev bil pripravljen že tedaj, ko je uspeh bil še v megleni daljavi, neuspeh pa pogibelj za boritelje, so zmigavali z rameni realisti. Ta idealizem Vas je gnal, da ste dajali kri za državo, ki se je komaj ustvarila.

Svet je pristal na Jugoslavijo šele, ko je videl, da jo narod hoče. Kdo ga je o tem prepričal? Videl je manifestacije v stari državi, videl je pokret o priliki majniške deklaracije. Kar nam je ta deklaracija dobroga dala z eno roko, pretiila je, da vzame z drugo. Deklaracija je vsebovala nevarnost, da dobimo dve Jugoslaviji različne vere, eno pod habsburškimi krvniki, drugo pod narodno dinastijo, dvoje Jugoslavij. ki bi jih vele-vlasti hujskale drugo na drugo.

Mi vsi smo videli to strašno nevarnost za naš narod in se trudili, da izbrišemo ogabni madež iz majniške deklaracije. Naš trud ne bi uspel. Svet je hladen kot grob. Njemu treba argumenta „ad hominem“. Le ona ideja se smatra za resno, za katero je kdo pripravljen umreti. To dejstvo, da so se našli tisoči in tisoči Jugoslovani-dobrovoljcev, ki so umrli ali bili pripravljani umreti za Jugoslavijo jedinstveno brez sramotnih okvirov in madežev, to je odložilo, to je prepričalo. Vi bratje ste s svojo krvjo izbrisali madež iz majniške deklaracije. Vi ste narod rešili usodnih posledic njene temne strani. Vi ste prepričali mogočne sile, ki so leta 1918. odločile, da narod res hoče eno čisto in neokrnjeno Jugoslavijo.

Ko smo že pod Avstrijo tirali neizprosen irendentizem, ko smo rušili njene temelje in sanjali o Jugoslaviji, smo se v največjih nevarnostih tolažili: Ko pride Jugoslavija, tedaj se bodo trudili drugi.

Prišlo je pa drugače. Pod pritiskom nevarnosti za naše jedinstvo smo morali, da pokažemo narod na zunaj ves ujedinjen, nadaljevati svojo prejšnjo politiko, da se je v ospredju jugoslovanskega gibanja potiskalo tudi take, ki smo o njih znali,

da so v srcu proti čisti Jugoslaviji. Mnogi so želeli osveto z vrvjo, a popuščali smo, da se prikažemo jačji na zapad. Ta žrtev je imela seveda tudi slabe posledice. Ker nismo tedaj dovolj izčistili, dviga glavo separatizem v vseh treh plemenih. Zato pa nihče od nas ne sme na odmor. Dobrovoljci, še in še Vas potrebuje domovina. Na vas se zanašamo, da Vaše dete Jugoslavija ne razpade v separatizmu. V imenu JDS Vas iskreno pozdravljam. Dobrovoljci, znova naprej!

Vsa demokratska javnost gleda danes s ponosom na zbor dobrovoljcev. „Izgubljeni sinovi“ so se zopet zbrali v materi domovini. Ze so se znašli v njej in se začeli uveljavljati. „Izgubljeni“ naj postanejo prvi!

Dopisi.

Iz Radomlja. Da imamo pokvarjeno mladino vpijejo, o rovtarskem pobalinstvu pišejo in vzrok temu je zasovražena sokolska vzgoja. Nas vsa infamna očitanja ne razburjajo preveč, ker po izkušnjah ne pričakujemo od gorečih pristašev črne garde niti zloga, ki bi bil vsaj deloma obsijan od resničnoljubja. Konstatiramo le, po klerikalni logiki nam nerazumljiv pojav: lepaki o sokolskih prireditvah dosledno raztrgani, lepaki o kmetiskem prazniku na Bledu strgani — naznanilo o orlovskih prireditvah, o vseh svetih taborih nedotaknjena. Malo čudno, no, pa ljudem, ki jim je dozorel mozeg, itak ne dopoveš, za to so že preskrbeli sveti moške z rožnimvencem v roki na Mali Šmaren na Homcu.

Po rajhenburškem sokolskem zletu. Klerikalcem krasno uspeli zlet ne da miru. Po časopisju kopicijo laž na laž, natolčevanje na natolčevanje. Kakor pred vojno, tako vrše že tudi sedaj nad eno leto svoje razdirajoče delo. V svojih stanovanjih, društvih, gostilnah, gostijah, ženitvanjih, sestankih, obiskih, zlasti pa potom svojega časopisja agitirajo besno proti Sokolstvu in uspeh tega protinarodnega delovanja se je videl na tukajnji sokolski slavnosti. S koli oborožena tolpa je čakala v grmovju in v temi skrita na poboj posamezno se vračajočih gostov ter pretepla dva člana sokolskega naraščaja in več odrastlih, med njimi tudi brata Slavojja Saksa iz Zagorja tako, da so ga morali nesti na kolodvor in da še danes ni okreval. Ista tolpa je tudi metala kamenje na slavnostni prostor ter pridrla skozi mejo na istega. Zbrani gostje so jo potem pogнали v beg ter zasledovali mimo kaplanije. Da so pri tem dajali duška svoji ogorčenosti z različni medklici proti tistim, ki sejejo sovraštvo namesto ljubezni, jim gotovo ni zameriti. Tudi na slavnostnem prostoru je bil navzoč kot gost katoliški duhovnik, ki se je o slavnosti najlepše izrazil. Bog nam daj še mnogo takih apostolov ljubezni! Po izvršenem tolovajstvu se delajo tukajšnji klerikalni krogi popolnoma nedolžne. Nočejo priznati, da je bil ves naval posledica onih javnih, še več pa zahrbtnih hujskarij. Dopisnik zagrebške „Narodne Politike“ pa priznava še več! Takoj, ko se je zlagal, da je bila na zletu iz vse Slovenije le 10 Sokolov, da šteje domači Sokol 7 članov in članic, od katerih vežbajo le 3, piše: „Faktično so sokolski „gojenci“ izzazivali orlovski naraštaj i zametnuli tučujavu! Vprašamo samo, kako so mogli Sokoli izživati v grmovju in temi skriti „naraštaj“ v oddaljenih vaseh stanujoči „orlovski naraštaj“ (z brkami) ob 21. uri na rajhenburški ulici? Jako čudno je tudi to, da so vsi udarci bili namerjeni na kolena, bedra in gležnje. Prepričani smo pa, da So-

kol ne bo vračal milo za drago, temveč držeč se Kristusovega nauka ljubezni do bližnjega vzgajal svoje članstvo v poštene in požirvalne rodoljube.

Iz Šmihela pri Žužemberku. Znani slaboglasni Vehovčev zaljubljenec, župnik Gaberšček, nas je pred nekaj časom srečno zapustil. Vsa fara se je škandalizirala nad tem svečnikom, ker se je pajdašil s človekom, ki ga je sodišče ožigosalo kot navadnega ovaduha in moralično manj vrednega človeka. Star pregovor pravi: „Ljudski glas, božji glas“! Ljudski glas pri nas je ne glede na strankarsko pripadnost, da je nekdanji žužemberski župan človek, ki same hudobije küje in komur le more škoduje in da ne spada več na županski stolec. V tem je pri nas prepričanih najmanj 90 odstotkov prebivalstva. Izjemo delajo le naši dušobrižniki, ki bi morali verno izpolnovati nauke krščanske morale. Gaberšček je šel, prišel pa je za njim župnik Kmet, ki je bil prepričan, da je za nas nepopisan list. Toda novemu župniku povemo, da se vara, mi ta njegov list dobro poznamo in mu svetujemo zato, da naj se čuva, da si ne bo osmodil prstov, kajti predobro poznamo njegovo žalostno preteklost iz njegovega „Primorskega pastirovanja“. Poglavje o njegovih aprovizacijskih praktikah je tako, da nima nobene pravice, da bi se vtikal v naše strankarske odnašaje. Naj se drži svojega poklica, in pustili ga bomo pri miru. Toda če bo poskušal motiti ostale odnašaje, bomo primorani razkriti njegovo polupretekleto, ki je jako žalostna. Dognati bi mogli, da je zelo soroden po svojem značaju žužemberskemu denuncijantu in Šusteršičevemu prijatelju Vehovcu. Farani.

Šoštanj. Sokol v Šoštanju je dne 5. septembra t. l. vnovič nastopil z javno telovadbo Sokolov in Sokolic ter moškega in ženskega naraščaja šoštanjskega društva, kakor tudi Velenjskega odseka ter z vzornimi vrstami na orodju. Pri vseh nastopih, ki so se vršili na glavnem trgu v Šoštanju, so nas bistveno podpirali bratski Sokoli iz Celja, Zalca, Braslovč, Polzele, Slov. Gradca in Guštajna. Vaje so kazale uvaževanja vredno izpopolnitev telovadcev. Skoraj pri vseh se opažajo vzgojni učinki pravkar minulega veličastnega mariborskega zleta, ki nas je bil združil in dvignil. Slavnostni govornik je utemeljeno izjavil, da o misli in pomenu Sokolstva hvala Bogu že ni več treba mnogo besed, ker nas je dosedanje vestno sokolsko delo že tako osvojilo in osokolilo, da zadostuje že samo isker sokolski pogled ali stisk roke, da se spoznamo kot bratje Sokoli. — Tako naprej in gorje našim sovragom Lahom in njihovim podrepnikom: Kralj Matjaževa vojska je na pohodu! — J. S.

Gospodarstvo.

— **Uvoz brez carine.** Vsled intervencije demokratskih poslancev je sedaj dovoljen svoboden, carine prost uvoz posode (košar, zabojev vreč) za pakiranje suhega in svežega sadja, ki se pošilja v inozemstvo. Uvoznik se mora s posebno deklaracijo obvezati, da bo importirano posodo izvozil napolnjeno s sadjem.

— **Premovanje goveje živine** se bo vršilo dne 18. septembra ob deveti uri dopoldne v Št. Lenartu v Slovenskih goricah za Marijadvorsko pasmo, in sicer za okraj Št. Lenart, dne 20. septembra v Čresoveh za Šimondolsko pasmo, za okraj Dolnja Lendava, dne 21. septembra ob deveti uri v Murški Soboti za Šimondolsko pasmo za okraj Murska Sobota. K premovanju so pripuščeni biki,

mlade krave in mlada živina nad 1 letom. Po končanem premovanju se bo vršilo zborovanje živinorejcev, na katerem bo živinorejski strokovnjak poročal o uspehih in opozarjal na dobre in slabe lastnosti živine.

= **Nova tvornica perila.** Vodstvo muslimanske trgovinsko-obrtno banke in muslimanske centralne banke v Sarajevu snuje tvornico za perilo. Glavnica znaša en milijon dinarjev in je razdeljena na 2500 delnic po 400 din. nominale.

= **Izdelovanje koks na Jesenicah.** Z Jesenic na Gorenjskem javljajo, da se je ravnatelju tamošnje topilnice železa, Hoffmannu, posrečilo, da iz našega lignita proizvaja koks, ki baje v vsakem oziru odgovarja lastnostim najboljšega koks.

= **Izvoz jaje.** V zadnjem času je na ljubljanskem trgu skoraj popolnoma zmanjkalo jajc. Tudi cena je znatno poskočila. Kakor se nam poroča, so se jajca začela na debelo izvažati in jih švicarski in tudi drugi agenti plačujejo dražje, kakor jim je bila cena na našem trgu. Potrebno je, da se v tem oziru kaj ukrene.

= **Izvoz sladkorja iz Argentine.** Argentinska vlada je sklenila, da se prodajo vse za lastno oskrbo nepotrebne zaloge sladkorja, ki znašajo približno 200.000 ton. Prodajne cene so baje za 40 do 50 odstotkov nižje kakor cene na svetovnem tržišču. Prodaja se izvrši v svrhu izboljšanja argentinske trgovinske bilance in v svrhu zvišanja valutnega kurza. V londonskih trgovskih krogih se računa s tem, da bo pod pritiskom teh dogodkov cena sladkorja znatno padla. Kontingent žita za izvoz je argentinska vlada limitirala s 500.000 tonami.

= **O novem predpisu za izvoz.** takozvanega svobodnega kontingenta pšenice (15000 vagonov) smo poročali včeraj na drugem mestu. Po informaciji, ki smo jo dobili iz Beograda, bo izvozniku postopati takole: Javiti mora najprej ministrstvu ishrane koliko namerava izvoziti. Ministrstvo mu označi kraj, kjer mora deponirati predpisano davščino in natura (5 do 10 %, natančnejši predpis bo ministrstvo še izdelalo) in dobiti potrdilo (uverenje), da je pšenico za pasivne kraje res oddal. To uverenje je potem treba predložiti carinarnici, pri kateri se plača izvozna carina (50 dinarjev = 400 K za 100 kilogramov netto). Istočasno je treba dobiti pri Devizni centrali v Beogradu ali pa pri delegacijah ministrstva za finance potrdilo o zagotovitvi zdrave valute. V beograjskih merodajnih krogih se trdi, da je sedaj liberiranih 15.000 vagonov, **zadnji pros!** kontingent letošnje žetve. Novi predpisi za izvoz pšenice eksport baš ne bodo olajšali. Težave bodo premagale le velike eksportne organizacije. Na drugi strani pa je storjen koristen korak za preskrbo pasivnih krajev. Uspeh je seveda odvisen od organizacije.

= **Izvoz sladkorja iz Čehoslovaške.** V prvem poletju 1920. se je iz Čehoslovaške izvozilo sladkorja: v Jugoslavijo 21.244 metrskih stotov, v Francijo 902.533, v Anglijo 4500, v Italijo 94.350, v Švedsko 48.100, v Nemčijo 163.110, v Švico 210, v Rumunijo 12.980, v Bolgarijo 32.575, v Poljsko 28.274, v Madžarsko 68.810, v Turčijo 5000, v Avstrijo 238.000 metrskih stotov in končno 55.420 metrskih stotov sladkorja za industrijo.

= **Prevoz živil na naših železnicah.** Kakor se „Narodni Politiki“ poroča iz Beograda, je izdalo ministrstvo saobračaja naredbo, po kateri veljajo za prevoz živil na naših železnicah znižani tarifi. Po prejšnjem tarifu je prevoz živil podražen ponajveč za 50 %, prevoz koruze pa samo za 25 %.

= **Kupčija z žitom in moko** je bila pretečeni in ta teden v Vojvodini slaba. Pšenica 730—740 povprečno za 100 kg, v Osijeku 745—750 K. Koruza gravitira v inozemstvo (340 kron 100 kg franko postaja tovarjenja). Pivovarne iščejo jari ječmen za pivovarniške svrhe. Teža blaga manjka. Zimski ječmen plačujejo po 400 K 100 kg. Večina kupcev čaka, ker je znaten del domačega konsuma nasičen. Iz Pančeve poročajo, da se producenti boje, da se bo žito pokvarilo. Ponudba je živahna, vsled tega cene padajo.

= **Koliko dražje je življenje v posameznih evropskih državah?** Pariški „Soir“ pravi, da je Belgija najdražja. Kako so zračunali te procente, ne poročajo, vendar so številke prav zanimive. Draginja je narasla od 1913 v Belgiji za 462 %, Milan 345, Rim 225, Paris 269, Anglija 158 %, Združene države 112 in v Španiji za 30 %.

= **Češke pritožbe** glede izvoza v Jugoslavijo in Italijo. Izvoz iz Čehoslovaške v Jugoslavijo in Italijo ima velike težave, kljub temu, da je praško ministrstvo železnic uvedlo pravilne direktne vlake z Budjeovic, z Břelave in z Slovaškega čez Maribor, Trbiž in Brenner. Vlada je poslala v Avstrijo večje število uradnikov, ki imajo paziti na nemoteni prehod čeških vlakov v Jugoslavijo in Italijo. Trud železniškega ministra pa je pri nezmožnem, zastarelem ju-

= **Carinski dohodki.** V času, ko nam manjka temeljnih statističnih podatkov začenši od števila prebivalstva pa do vseh ostalih podatkov o našem gospodarstvu in trgovini, o industriji in financah, o rudokopih in gozdih, zaslužijo največjo pohvalo poročila, katera je začel objavljati Statistični odsek generalne direkcije carin. Ti podatki se omejujejo za sedaj samo na carinske doklade, a z vnmemo se pripravljata tudi statistika našega uvoza in izvoza za leti 1918 in 1919 in za prvo polovico letošnjega leta. Želeti je, da bi se ti podatki čim prej objavili, z ozirom na veliko važnost statistike o vnanji trgovini države. Iz pregleda, ki je bil doslej objavljen o carinskih dohodkih, se vidi, da so carinski dohodki l. 1919 znašali 91.451.512 dinarjev. Treba je naglašati, da so carinarne na severu in zapadu naše kraljevine bile ustanovljene šele meseca aprila 1919; do takrat so delovale le carinarnice v mejah prejšnje Srbije. Leta 1920. so znašali carinski dohodki v prvih treh mesecih 54.386.201 dinar, a v drugem četrtletju že 60.321.118 dinarjev. Kakor se vidi, carinski dohodki stalno naraščajo, kar je razveseljivo znamenje za bodočnost naših državnih financ. V budžetu za leto 1920/21, prvem našem državnem budžetu po ujedinjenju, so carinski dohodki proračunjeni na 140.000.000 dinarjev.

Politični pregled.

+ **Angleški publicist o Italiji.** Pred nekaj tedni sta preko Kotora odpotovala v Skader angleška publicista Beorline in Dawison, da se na licu mesta prepričata o stanju v tem mestu, ki ga še vedno drže Italijani. Ali angleška časnikarja sta bila Italijanom neljuba gosta, zato so ju enostavno v Skadru internirali. Te dni pa je eden beograjskih znancev dobil iz Skadra od Beorlinea pismo, ki ga objavljamo v prevodu, da se vidi, kako sodi nepristranski in hladnokrvni Anglež o Italiji: „Vsekakor se boste čudili, ako vam poročam, da sva v Dawisonom ujetnika italijansko-albanske policije. Ko sem prišel v Skader, sem videl neopisne zločine, ki so jih zagrešali italijanski oficirji in vojaki s pomočjo albanskih razbojnikov nad srbskim elementom v Skadru. Smatral sem kot svoj dol-

žnost, da obvestim angleško javnost o teh grozovitostih, fotografiral sem nekaj takih albansko-italijanskih zločinov, a slike skupno z opisom in protestom poslal svojemu listu v London. Italijani so pa na pošti zaplenili moje pismo in še isti dan internirali mene in Dawisona na policijskem ravnateljstvu v Skadru, kjer se nahajam že teden dni! Kar sem videl v Skadru, je groza; kakor kulturni človek se sramujem, kako morejo delati kaj takega sinovi naroda, ki hoče biti kulturni! Največji divjaki na svetu so kulturnejši kakor Italijani in njih vredni zavezniki Albanci, ki ubijajo žene in starce. Samo en vzgled in dokaz: 10letno dekle ni hotelo kraljevemu italijanskemu oficirju prinesiti kozarca vode, ta žival je ukazala svojemu arnautskemu čaušu, da odseka dekletu obe roki, kar je ta tudi storil! To sem gledal na svoje oči! — Ko se vrnem iz italijanskih ječ, pobitim v Anglijo, da naslovim na ves kulturni svet protest proti vandalom in razbojnikom dvajsetega stoletja!“

Novosti.

* **Jugoslovanska demokratska stranka** v Ljubljani priredi v nedeljo dne 12. septembra 1920 ob 10. uri dopoldne veliko manifestačno zborovanje v veliki dvorani Narodnega doma. Govorita minister dr. Kamer in podžupan ljubljanski dr. K. Triller. — **Načelnštvo JDS.**

* **Ljubljanske JDS organizacije** prirede v nedeljo, dne 12. septembra 1920 popoldne ob 3. uri na Kozlerjevem vrtu veliko vrtno veselico s sodelovanjem Dravske divizijske godbe pod osebnim vodstvom g. dr. Cerina. Na sporedu so nadalje še druge zabavne točke. Dolžnost vsakega demokrata je, da se v nedeljo veselice udeleži. Udeležite se veselice polnoštevilno!

* **Gospodinska šola** v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto s 15. oktobrom t. l. Šola je šestmesečna ter traja do 15. aprila 1921. V šolo se letos sprejemajo samo vnanje gojenke, ki stanujejo v bližnji okolici ter morajo same skrbeti za potrebno hrano. Prošnje za sprejem je vložiti zadnji čas do dne 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinske šole v Šmihelu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnje so koleka proste.

* **Glasbeni odsek** telovadnega društva „Sokol“ na Jesenicah nazonanja, da sprejema do 1. novembra t. l. pevce in pevke. Pristopite vsi ljubitelji petja!

* **Našemu vrlému prijatelju** g. Ivanu Benčini, hotelirju v Starem trgu pri Ložu je umrla hči. Naše sožalje!

* **Plebiscit u koroški Sloveniji.** Društvo „Gospodstvi Zvon“ je izdalo knjižico: „Plebiscit u koroški Sloveniji“ v hrvatskem jeziku. Knjižico je spisal dr. Val. Rožič. Knjižica ima v prvi vrsti namen, vzbuditi še v zadnjem trenutku zanimanje pri bratih Hrvatih in Srbih za koroško vprašanje. Knjižica ima dve dobri geografski skici in lep, dober zemljevid, ki jasno predočuje koroško plebiscitno ozemlje (con I. in II. A in B.). Knjižica se dobi po vseh knjigarnah in pri g. dr. J. Arnejcu, muzej, Ljubljana. Knjižica velja z zemljevidom 8 K in jo vsem Slovencem toplo priporočamo.

* **Zadoščenje za vladnega tajnika** dr. Viljema Pfeiferja. Na podlagi ovadb nekega brezvestnega kolege in vsled spletka dr. Verstovška se je imelo uvesti proti dr. Pfeiferju disciplinarno postopanje. Takoj je bilo jasno, da so vsi očitki lažnivi in komisija pri deželni vladi je te dni prišla do soglasnega sklepa, da ni manjega povoda za uvedbo kake

disciplinarne preiskave zoper doktorja Pfeiferja. Vsak, ki Pfeiferja pozna, je v naprej znal, da so samo politične klevete, ki se zbirajo od klerikalcev proti njemu. Čuditi pa se mora gotovo vsak, da brezčastni ovaduh še vedno sedi v svoji službi in da je za svoj zločin celo napredoval, medtem ko je bil sam v disciplinarni preiskavi. Uradniške organizacije niso v zaščito svojega člana ničesar ukrenile, javna vest pa veleva, da pošteni dobi zadoščenje, obrekovalec pa da izgine.

* **V znamenju klerikalne diktature.** Stanovanjski urad v Mariboru je vrgel na cesto neko učiteljico samo zato, da je lahko predsednik stanovanjskega urada dr. Juvan spravlil v imenovano stanovanje pisarino svojega bivšega šefa dr. Leskovarja, čeprav je po postavi prepovedano izpreminjati zasebna stanovanja v pisarne.

* **Na dan z dokazi.** Uradnik ministrstva saobračaja Stevan Pavlovič je napisal v beogradskem „Balkanu“ napad na ministra prosvete Pribičevića, ki vrvi tako neumnih laži, da se mu mora smejati ves svet; tako med drugim trdi Pavlovič, da je bil Pribičević za časa vojne sekcijski načelnik v madžarskem ministrstvu domobranstva. Ta napad je seveda z velikim navdušenjem ponatisnil ljubljanski „Slovenec“. Po srbskem zakonu o tisku je sedaj uprava mesta Beograda izročila pisca teh klevot, uradnika ministrstva saobračaja Pavloviča, beogradskemu prvostopenemu sodišču, da tam dokaže svoje trditve. —

* **Iznani železničarji.** Te dni so izgnali preko naše meje v Subotici okoli 500 madžarskih železničarjev, ki niso hoteli položiti prisega.

* **Zalostni ostanki iz preteklosti.** Iz občinstva nam pišejo: V veliki dvorani Mestnega doma se še vedno nahaja marmornata plošča, ki oznanja svetu, da je bil Mestni dom sezidan pod slavno vlado Franca Jožefa. Ne vemo, ali je to malomarnost, ali se pa zdi merodajnim činteljem škoda one marmorne plošče, da jo vržejo v staro šaro.

* **Mahnert kot romanopisec.** Znani bivši mariborski protestantski pastor Mahnert, ki je bil svoječasno eden najzagrizenejših nasprotnikov slovenskega življa na Štajerskem in je po prevratu skrivoma pobegnil v Avstrijo in nato v Nemčijo, je izdal sedaj v Stuttgartu protislovensko knjigo „Bis du im Tode liegst“, v kateri obravnava razmerje med Nemci in Slovenci v Slovenskih gorah. Knjiga je v Jugoslaviji prepovedana.

* **Kaj pa stotnik Wolfgang?** Pišejo nam: Še vsem nam je dobro v spominu nečuvveni slučaj iz vojne, ko je stotnik Wolfgang na tirolski fronti dal brez vsakega vzroka ustreliti slovenskega desetnika Tušaka. Ali bi ne bilo primerno, ko bi naša vlada zahtevala tudi izročitev tega lopova, ki ima gotovo na vesti še več slučajev enake vrste! O slučaju samem je bila že svoječasno v bivši avstrijski zbornici vložena posebna interpelacija.

* **Ljubljanske JDS-organizacije** prirede v nedeljo, dne 12. septembra, popoldne ob 3. uri na Koslerjevem vrtu veliko vrtno veselico s sodelovanjem Dravske divizijske godbe po osebnim vodstvom gospoda dr. Cerina. Na sporedu so nadalje še druge zabavne točke. Dolžnost vsakega demokrata je, da se v nedeljo veselice udeleži.

* **Štiriletna tehnična šola** v Beogradu kot srednja šola za stavbenike in tehnike se bo ustanovila še letos. Dostop imajo dijaki, ki so izvršili 4 razrede srednje šole.

* **Odobritev šolske knjige.** Poverjenstvo za uk in bogocastje v Ljubljani je odobrilo šolsko knjigo Latinska vadnica za humanistične in realne gimnazije. Nižja stopnja, I. Sestavil dr. Josip Pipenbacher. Tretja izdaja. Cena 28 K. Založil L. Schwentner.

* **Cene šolskih knjig.** Poverjenstvo za uk in bogocastje je izdalo naredbo o cenah šolskih knjig. Po tej naredbi morajo založniki odslej dajati knjigotržcem-prodajalcem na drobno vsem enak popust, in sicer 25 % od odobrene cene dotične šolske knjige. Cene morajo biti na naslovnem listu vsake knjige v tisku razvidne. Razen odobrene cene si sme računati tisti, ki trpi odpravino in postnino še v to svrhu 10 % prodajne cene. Knjigotržcu, ki prestopi to naredbo, se odtegne prodaja šolskih knjig za dobo dveh let, v ponovnem slučaju pa za vedno.

* **Na drž. obrtni šoli** v Ljubljani bo vpisovanje od 15. do 18. t. m., vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 17. ure, in sicer dne 15. za prvi letnik višje obrtne šole, dne 18. za višje letnike tega oddelka; dne 16. za prvi letnik strojne in elektrotehnič-

ne delovodske šole, kiparske šole in ženske obrtne šole; dne 17. pa za višje letnike teh oddelkov. V mizarstvo mojstrsko šolo se vpisuje dne 16. t. m. Vsak učenec (učenka) prinesl k vpisovanju, poleg zahtevanih šolskih in drugih izpričeval, tudi krstni list. Natančnejši podatki so razvidni iz razglasne deske v zavodu. Z rednim poukom se bo pričelo dne 21. t. m.

* **S celjskih šol.** Na mestni osnovni šoli v Celju se prične šolsko leto 17. septembra, ravnotako na obeh meščanskih šolah. Na trgovski šoli je vpisovanje 16. in 17. septembra, pouk pa se prične 21. septembra.

* **Draginja mesa v Celju.** Cene mesa se pri nas ne ganejo z mesta, dasi imajo že skoro vsi kraji v bivši Stajerski nižje cene nego v Celju. V Petrovčah se je naselil mesar, ki prodaja lepo goveje meso po 18 K, dočim stane v Celju še vedno 22 do 24 in celo 26 K. Ko bi prizadeti čimtelji vsaj enkrat podali javnosti natančne račune, zakaj pri nas v Celju ni mogoče znižati mesnih cen.

* **Nov stavbni zakon.** V ministrstvu za zgradbe je sestavljena komisija iz zastopnikov vseh zainteresiranih ministrstev v svrhu izdelave načrta novega stavbnega zakona. Komisija je s svojim delom že pričela ter se izjavila za koncentriranje stavbnih poslov v ministrstvu za zgradbe.

* **300 novih vil bodo postavili v Beogradu.** Delo vodijo Amerikanci. Stavili jih bodo na „Dušanovcu“, ki bo zvezan s tramvajem z mestom.

* **Protestni shod hišnih posestnikov ne bo 12. temveč 15. t. m.** ob 4. popoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani. Pridejo tudi poročevalci iz Zagreba in Beograda.

* **Prenovitev celjskega mesta** od dne do dne lepše napreduje. Med vojno opuščene ceste in ulice se pridno popravljajo, poslopja prezidavajo. Na križišču Aleksandrove ceste in Ceste kralja Petra je Ljubljanska kreditna banka že pred več meseci kupila veliko ogelno hišo, v kateri je bila poprej kavarna Merkur. Po večmesečnem renoviranju je nastala sedaj iz te hiše krasna palača, v katero se 1. oktobra preseli celjska podružnica Ljubljanske kreditne banke.

* **Slovenske brzajavne klice** je južna železnica uvedla že pred letom dni, in sicer v območju vsega slovenskega dela države. Zanimivo pa je, da se na progi državne železnice Celje-Ljubljana uporabljajo še danes, dve leti po prevratu, nemški brzajavni klici. Kako je na drugih progah, ne vemo. Kaj neki delajo čimtelji, ki bi imeli to zadevo urediti? Ali je prometnemu ministru drju. Korošču to znano?

* **Jajca zginila s trga.** V Celju in sploh v celi savinjski dolini ni dobili niti na trgu, niti v trgovinah jajce, če pa se dobe, stanejo po 2—3 krone. Neverjetno je, kako so jajčni baroni zopet navili cene. Revnejše ljudstvo obupuje. Cene moki, mesu in jajcam so tako visoke, da jih revnejši ljudje ne morejo nakupiti v zadostni množini.

* **Griza še vedno razsaja v okolici Celja,** zlasti v krajih proti Vojniku, v Prekorju, Lahomni itd.

* **Človekoljuben župan** je I. Kadunc v Sp. Slivnici pod Ljubljano. Na Vel. Mlačevem stanuje 50letna vdova Kastelic, ki ima petero nepreskrbljenih majhnih otrok. Enajstletni Stanko je obolen na grizi. Ker sama nima sredstev za pokritje vozniških stroškov v Ljubljano, se je obrnila na župana za pomoč. Po dolgem zmerjanju ji je dal za vožnjo iz Boštanj v Ljubljano 48 K, ravno za vlak za dve osebi v Ljubljano. Ko je uboga vdova prosila župana, naj ji da še 24 K, da se

bo mogla vrniti k ostalim otrokom, jo je mož ozmerjal, češ baba vračaj se peš! Mož ubožice je umrl na jetiki in mora za otroke sama skrbeti. Dosedaj ji je občina plačevala vsaj stanovanje, sedaj pa ji je župan še to odvzel. Torej pravi krščanski mož.

* **Tihotapstvo s srebrnim denarjem.** Dimitrije Opreško iz Bukarešte je bil od ljubljanske carinarnice zaradi izvoznega tihotapstva 12.126 srebrnih rumunskih lejev kaznovan s konfiskacijo denarja. Ob enem je bil ovaden pristojnemu sodišču zaradi zaporne kazni.

* **Prvi razširjevalec potvorjenih bankovcev prijet.** Na glavni pošti v Mariboru je bil v sredo, dne 8. t. m., aretiran v Gradec pristojni Hinko Müller, ki je hotel zamenjati 100 ponarejenih 20dinarskih bankovcev. Policija ga je izročila državnemu pravdnstvu. Müller trdi, da je kupil te bankovce pri neki menjalnici v Gradcu.

Razno.

* **Barvaste fotografije.** Imejatelj francoske filmske tovarne Leon Gaumont je izpopolnil svoj izum barvaste fotografije. Ker pa so ameriški filmi boljši, se je Gaumont, sam producent, odpeljal v Ameriko, da tam proda svoj izum Američanom.

* **Najstarejši mož na svetu** je menda Kurdijanec Zora, ki je letos dovršil 145 let. Rojen je bil leta 1775, ter je imel 15 otrok. Štirinajst jih je umrlo, živi pa še en sin, ki je star 96 let.

* **Gambetov pepelnik v panteonu.** Povodom 50letnice tretje francoske republike objavlja francoski uradni list razglas, s katerim se odreja, da se pepelnik s srcem Leona Gambette z vsemi častmi prepelje v panteon.

* **Temešvar zaprt.** Kakor znano, je rumunski parlament te dni sprejel zakon o zamenji krone z leji. Vsled tega je bil v Temešvaru proglašen splošen štrajk. Najprej se je začel štrajk železničarjev, potem pa še stavka ostalega delavstva. V Temešvaru je proglašeno obsedno stanje in uveden preki sod. Vse delavnice so zaprte. Štrajki se pojavljajo tudi v ostalih krajih Rumunije, kjer se ima vršiti zamenja kronskih novčanic. Vzrok štrajku je visoka relacija leja napram kroni. Rumuni so namreč zamenjali 100 K za 15 lejev, ali preračunano na našo valuto 100 kron za 7 dinarjev.

* **„Rdeča zarja“** se je potopila. Brežični brzajav poročila iz Helsingforsa, da se je v kronštatskem pristanišču na krovu sovjetske vojne ladje „Rdeča zarja“ pripetila eksplozija. Od posadke je mrtvih 130 oseb. Ladja se je potopila.

* **Svetovni ženski parlament.** Prihodnji mesec se vrši v Kristijaniji na Norveškem eno največjih ženskih zborovanj. Na tem ženskem kongresu se bodo razpravljala naslednja vprašanja: Problem vzgoje, gospodarske prilike zakonitih žena, zdravstvena policija, ženska policija, zveza narodov in stališče žene napram njej. Na kongresu bodo sodelovale znamenite žene vsega sveta. Tudi Jugoslavija bo na tem kongresu zastopana.

* **Tolstojeva hčerka obsojena na smrt.** Revolucionarno sodišče v Moskvi je obsodilo na smrt vse člane takomenovanega „Taktičnega centra“ razen kneza Prusova. Med znanimi obsojenci se nahajata knez Trubeckij, kateremu je kaznen premenjena v ječo s težkim delom, in grofica Aleksandra Tolstojeva. Tudi ta je pomiloščena in izročena v koncentracijski tabor. Znano je, da je grofica Aleksandra bila tajnica in sotrudnica velikega ruskega pisca.

* **Mačji kožuhi so dragi.** V neki stari pravljici se pripoveduje, kako je neka premetena mačka obogatela svojega gospodarja, tako da je končno zasnužil in poročil kraljevo hčerko. Danes je zopet

prišlo do tega, da bo domača mačka, pa najsi je premetena ali neumna, lahko prinesla svojemu gospodarju precej čedno vsotico, kajti cene raznim kožuhočinam neprestano rastejo. Posebno kože od črnih mačk so dragocene. Koža navadnega domačega mačka stane v Londonu 3-50 funtov sterlingov ali po naše približno 1190 kron sorazmerno s kvaliteto. Da je zahteva po mačjih kožuhih precejšnja, je razvidno iz tega, da je ena sama kožuho-vinska izdelovalnica v Londonu dala na trg 22.000 mačjih kož. Koža našega domačega ljubljence se povečini rabi za podlogo pri zimskih suknjah.

* **Velika defraudacija** v Budimpešti. V valutnem oddelku ogrske splošne kreditne banke v Budimpešti so prišli na sled velikanski defraudaciji. Skoda znaša po dosedanjih cenitvah tri in pol milijona kron. Glavni krivec je blagajnik valutnega oddelka Stefan Dobay, ki je šele pred kratkim praznoval 25letnico svojega namoščenja v banki. Dobay bi moral v soboto nekemu klientu banke izplačati 2000 dolarjev, česar pa ni mogel storiti. Priznal je, da je skupno s svojim kolegom Balaszom igral na borzi in v to svrhu poveril tuje valute. Priznal je dalje, da je osebno poveril 105.000 dolarjev in 200.000 mark. Oba sta pod ključem. Ukradene valute so zaigrane. Nakupovala sta z njimi zlasti dinarje.

* **12 milijonov vojnih sirot.** Zastopniki ameriškega rdečega križa so sestavili seznamek vojnih sirot v 18 evropskih državah. Glasom tega seznamka je v dobi svetovne vojske izgubilo v Evropi 12 milijonov otrok očeta ali oboje roditelja. Od tega ogromnega števila odpada na Rusijo štiri, na Nemčijo tri, na Francijo 1 milijon otrok. Z najmanjšim številom participira Albanija, kjer se je našlo 17.000 vojnih sirot.

* **Amerika povečava vojno mornarico.** Iz Newyorka se brzajavno poroča, da se vojna mornarica Zedinjenih držav do leta 1928. zviša na 1.150.000 ton. Zedinjene države bodo torej imele sedem dreadnoughtskih divizij po pet ladij; 7 bojnih križark s 435.000 tonami in 10 novih križark, ki bodo vozile z izredno brzino.

* **Letošnji „Sedantag“.** Nemška vlada je letos zabranila v Nemčiji proslavo obletnice nemške zmage nad Francozi pri Sedanu leta 1871. Proslava te obletnice se vsled tega res ni vršila nikjer, vendar pa so pangermanski listi prinesli ob obletnici uvodne članke, slaveč nemški militarizem in naglašujoč nado, da bo Nemčija zopet postala močna in velika, kakor je bila v dnevih po sedanski zmagi.

Nainovejše.

Zagreb, 8. septembra. (Ivirno.) Včeraj je umrl tukaj dr. Luka Marjanović-Zavaljski, oddelni predstojnik v pokoju, bivši vseučiliški profesor za finančno vedo.

Beograd, 8. septembra. (Ivirno.) V Kragujevcu je pričel izhajati neodvisni organ demokratske stranke „Šumadija“. Urejuje ga dr. Dušan Djurić.

Beograd, 8. septembra. (Ivirno.) V nedeljo je bila izvršena organizacija demokratske stranke v smederevskem okrožju. Na okrožno konferenco so došli zastopniki vseh srezov. Izvoljen je bil strankin odbor, ki bo izvršil strankino organizacijo po srezih in okrožjih. Iz Beograda so prisostvovali zborovanju poslanci Timo-

tijević, Bora Popović in Milan Konstantinović.

Dunaj, 8. septembra. (Ivirno.) Poslopja avstrijske Sparkasse so bila prodana za znatno ceno nekemu švicarskemu konsorciju.

Beograd, 8. septembra. (Ivirno.) V vladi je prišlo glede okrožnih načelnikov v Srbiji do popolnega sporazuma. Radikalci dobe 21, demokrat 17 okrožnih načelnikov. Tozadnevni ukaz je že izdan.

Za smeh in kratek čas.

Pri fotografu. Fotograf: Tako milostliva, glejte v oni smeri, kjer stoji onile gospod in se prav prijazno nasmejnite! — Gospa: Ne morem! To je moj mož!

Dober človek. Mož sedi po večerji zamišljen. Žena ga vpraša: Kaj ti je dragi mož? — Mož: Šel bi rad v gostilno a nimam denarja. — Žena: Pa kaj moraš vsak dan v gostilno? — Mož: Seveda, kako naj sicer živi ta ubogi gostilničar in oblači svoje otroke!

Varen pred strelo. Letoviščnik: Kaj se ne bojite, da vas udari strela, ko tako grmi in treska. — Kmet: Ne, sedaj ne več! — Tujec: Kako to? Kmet: Naš gospod župnik so izračunali, da v naši fari ubije strela le enega človeka! Tega je letos že, zato smo mi varni!

Nagrada. Janezek: Kaj se pa tako brišeš po obrazu? Mihec: Ona stara frajla je izgubila svojega psička, jaz sem ga našel in ko sem ga ji prinesel, je poljubila psa a potem mene!

Naša ljuba soproga oz. mamica gospa

Frančiška Zihert roj. Habjan
soproga trgovca

je danes ob 15. uri nenadoma preminula.

Pogreb bo v soboto ob 16. uri na tukajšnje pokopališče.
Prosimo tihoga sožalja.

V Skofji Loki 9. sept. 1920.

Žalujoča rodbina Zihert.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah: Brinjevo olje, suhe gobice, žol in druge deželne pridelke.

Nudim najnižje: Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko, rum, ter razno drugo blago.

M. RANT,
KRANJ.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Pruju.

Delniška glavica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kapala in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev. = velut in dovoljuje vsakovrstne kredite. = Brzajavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevu, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzns naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzajavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.